

LAKIALOITE 134/2003 vp

Laki ydinenergilain muuttamisesta

Eduskunnalle

Tämä on rinnakkaislakialoite hallituksen esitykselle (HE 128/2003 vp) ydinenergilain muuttamiseksi. Hallituksen esityksen mukaan valtion talousarvion ulkopuoliseen Valtion ydinjätehuoltorahastoon kerättäisiin varoja rahaston muista varoista erillään pidettäväksi kahdeksi erillisvarallisuudeksi. Näistä ydinvoimalaitosten haltijoilta sekä ydinjätehuoltovelvollisilta vuosittaisin maksuin kerättävistä varoista rahoitettaisiin ydinenergia-alan korkean kotimaisen asiantuntemuksen ylläpitoon tähtäävää ydinturvallisuus- ja ydinjätetutkimusta. Hallituksen esittämä lainmuutos on tältä osin perusteltu.

Ydinenergilain mukaan jätehuoltovelvollisen huolehtimisvelvollisuus ja siihen liittyvä taloudellinen vastuu ydinjätteestä päättyy silloin, kun ydinjätteille varattu loppusijoitussäiliö suljetaan. Valtioneuvoston 21.12.2000 tekemä ydinjätteiden loppusijoitusta koskeva periaatepäätös edellyttää kuitenkin, että loppusijoitussäiliön tulee olla avattava. Tämän määräyksen tarkoitus on tehdä mahdolliseksi se, että jätteet voitaisiin myöhemmin muuttaa vaarattomiksi, mikäli sen mahdollistava menetelmä joskus kehitetään. Nykyisen ydinenergilain sanamuodosta kuitenkin seuraa se, että mahdollisen avaamisen ja myöhemmän käsittelyn kustannukset tulisivat valtion maksettaviksi. Lainsäädännön muuttaminen tältä osin jo toimivien laitosten kohdalla merkitsisi muutosta niihin perusteisiin, joilla investoinnit on aikoinaan tehty. Tulevien

voimalaitosten, siis niiden voimalaitosten, jotka eivät vielä ole saaneet rakennuslupaa, osalta tällaista kustannusten siirtämistä yhteiskunnan maksettavaksi ei voida kuitenkaan pitää perusteltuna.

Tältä osin ydinenergilakia tulisi muuttaa valtioneuvoston loppusijoitusta koskevan periaatepäätöksen edellyttämällä tavalla siten, että tulevien voimalaitosten osalta jätehuoltovelvollisen huolehtimisvelvollisuus ydinjätteestä määritellään jatkuvaksi 50 vuotta loppusijoitussäiliön sulkemisen jälkeen.

Tässä lakialoitteessa esitetyn lisäksi ydinenergian käyttöön liittyvää vastuujärjestelmää tulisi muuttaa siten, että ydinvastuulaissa (484/1972) asetetut vastuun ylärajat poistetaan.

Ydinvastuulaissa asetetut vastuurajoitukset estävät vahingonkärksineiden mahdollisuuden saada täyden korvauksen kärsimistään vahingoista sellaisessa tapauksessa, jossa vahingon määrä ylittää laissa asetetut enimmäismäärät. Tämä on epäkohta erityisesti vahingonkärksijän kannalta. Laissa korvausvastuuta on rajoitettu myös vahingon syyn perusteella, kuten aseellisen selkkauksen ja epätavallisen luonnonmullistuksen perusteella.

Edellä olevan perusteella ehdotan,

että eduskunta hyväksyy seuraavan lakiehdotuksen:

Laki ydinenergilain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan 11 päivänä joulukuuta 1987 annetun ydinenergilain (990/1987) 32 §:n 1 momentin 3 kohta sekä

lisätään 38 §:ään uusi 2 momentti, jolloin nykyinen 2 momentti siirtyy 3 momentiksi, lakiin uusi 7 a luku sekä 75 §:ään uusi 3 momentti, jolloin nykyinen 3 momentti siirtyy 4 momentiksi, seuraavasti:

32 §

Huolehtimisvelvollisuuden lakkaaminen

Kauppa- ja teollisuusministeriön tai säteilyturvakeskuksen, milloin se on myöntänyt luvan ydinjätteitä aiheuttavaan toimintaan, on määrättävä huolehtimisvelvollisuus päättyneeksi, kun:

— — — — —
3) on kulunut 50 vuotta siitä, kun ydinjätteen loppusijoitus on suoritettu 33 §:n mukaisesti ja jätehuoltovelvollinen on suorittanut valtiolle kertakaikkisen maksun näiden ydinjätteiden vastaisesta tarkkailusta ja valvonnasta.

38 §
(kuten HE)

7 a luku

Asiantuntemuksen varmistaminen

53a—53e §
(kuten HE)

75§
(kuten HE)

Tämä laki tulee voimaan 1 päivänä tammi-kuuta 2004.

Ennen tämän lain voimaantuloa rakennusluvan saaneisiin ydinjätettä tuottaviin laitoksiin sovelletaan 32 §:n 1 momentin 3 kohdan osalta kuitenkin edelleen tämän lain voimaan tullessa voimassa ollutta säännöstä.

Ennen lain voimaantuloa voidaan ryhtyä sen täytäntöönpanon edellyttämiin toimenpiteisiin.

Helsingissä 3 päivänä marraskuuta 2003

Anni Sinnemäki /vihr